

Персоналії

Олексій Кресін

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Міжнародної академії порівняльного права,
завідувач Центру порівняльного правознавства
Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України,
директор з документації Міжнародної асоціації юридичних наук при ЮНЕСКО

СЛАВНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІЛЬЯМА БАТЛЕРА

20 жовтня виповнилося 85 років від дня народження видатного американського та англійського вченого, фахівця з міжнародного та міжнародного приватного права, порівняльного правознавства, права України та інших пострадянських держав Вільяма-Елліотта Батлера.

Вільям Батлер народився у 1939 р. у м. Міннеаполісі (штат Міннесота, США). Середню школу та коледж (із ступенем бакалавра мистецтв) закінчив у м. Гіббінг у тому ж штаті. У 1961 р. закінчив юридичний факультет Американського університету (ступінь бакалавра гуманітарних наук), у 1963 р. – Школу міжнародних досліджень Університету ім. Джона Хопкінса (магістр гуманітарних наук). У 1966 р. здобув науковий ступінь доктора права в Гарвардському університеті; у 1970 р. – доктора філософії у галузі права в Університеті ім. Джона Хопкінса (дисертація “Радянський Союз і морське право”); у 1979 р. – доктора юридичних наук у Лондонському університеті.

Свою кар’єру він почав, працюючи науковим співробітником Центру зовнішньої політики Університету ім. Джона Хопкінса (1966–1968 рр.) та юридичного факультету Гарвардського університету (1968–1970 рр.). На останній посаді він переклав англійською Цивільний кодекс УРСР, став головним редактором журналів “Радянські закони та судові рішення” (Soviet Statutes and Decisions) і “Гарвардського журналу міжнародного права” (Harvard International Law Journal). Тридцять п’ять років його життя були пов’я-

зані з Лондоном: викладач порівняльного права (1970–1976 рр.), професор порівняльного права (1976–2005 рр.) та декан Школи права (1977–1979 рр.), Університетського коледжу Лондона, декан Школи права Лондонського університету (1988–1990 рр.), засновник і директор Інституту ім. Павла Виноградова в Університетському коледжі Лондона (з 1982 р.; у 1982–1993 рр. – Центр дослідження соціалістичних правових систем; з 2005 р. – в Університеті штату Пенсильванія).

Крім того, він викладав у Нью-Йоркському (1978 р.), Гарвардському (1987 р.) університетах, Університеті Вашингтона і Лі (2005 р.), у Гаазькій академії міжнародного права (1985 р.), виступав з циклом лекцій з торговельного права в Міністерстві юстиції України (1994 р.).

У 2005 р. Вільям Батлер повернувся до США, де й нині є професором Школи права ім. Дікінсона Університету штату Пенсильванія, при цьому не пориваючи зв'язків з Лондонським університетом, де він співпрацює як почесний професор порівняльного правознавства (з 2005 р.) і науковий консультант факультету вивчення країн Сходу і Африки (з 2006 р.).

Вільям Батлер виступав як консультант і експерт щодо радянського права і права пострадянських держав у англійських і американських судах, трибуналах і міжнародних арбітражних судах, Раді Європи, Європейському Союзу, Світовому банку, інших міжнародних урядових і неурядових організаціях. Також консультував Канцелярію радника з юридичних питань Державного департаменту США, Міністерство юстиції США, Міністерство охорони здоров'я і соціальних гарантій Великої Британії, Департамент міжнародного розвитку Великої Британії, Президента і прем'єр-міністра Литви, Верховну Раду Білорусі, Міністерство юстиції Узбекистану, МЗС Азербайджану, Фонд державного майна Киргизстану, Уряд В'єтнаму.

Протягом десятиліть професор Батлер також має успішну адвокатську практику: він є членом колегії адвокатів Верховного суду США (з 1970 р.), працював у міжнародних юридичних компаніях у Вашингтоні, Лондоні, Алмати, Ташкенті та ін. Він є членом Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (з 2013 р.) та Казахстанського міжнародного комерційного арбітражного суду (з 2012 р.). Також виступав арбітром *ad hoc* у Лондонському, Стокгольмському арбітражах, Міжнародному центрі врегулювання інвестиційних спорів при Світовому банку (Вашингтон).

З 1986 по 1989 рр. Вільям Батлер був головним редактором “Yearbook on socialist legal systems” (Щорічника соціалістичних правових систем), з 2007 р. є головним редактором журналу “East European and Russian Yearbook of International and Comparative Law” (Східноєвропейський і російський щорічник міжнародного та порівняльного права), з 2005 р. – співредактором “The Journal of Comparative Law” (Журнал порівняльного права), головою наукової ради журналу “Право США” (2012 р.), головним редактором англomовної версії журналу “Право України” (Law of Ukraine, 2014–2017 рр.),

головним редактором журналу “Jus Gentium: Journal of International Legal History” (з 2016 р.).

Вільям Батлер є автором понад 1000 наукових праць, зокрема: “Радянський Союз і морське право” (1971 р.), “Радянське право” (1983 р.), “Радянська правова система: фундаментальні принципи та історичний коментар” (1977 р. та пізніші видання, у співавторстві), “Право територіальних вод СРСР: дослідження практики застосування морського законодавства” (1967 р.), “Порівняльні підходи до міжнародного права” (1978 р.), “Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу” (Київ, 2009 р.), “Періодизація і міжнародне право: деякі порівняльні міркування” (Київ, 2010 р.) та ін.

Вільям Батлер є також упорядником, відповідальним редактором, співредактором таких видань: “Основи порівняльного права: методи і типології” (2011 р.), “Картина світу порівняльного права” (2024 р.), “Відкриваючи несподіване: порівняльно-правові дослідження у Східній та Центральній Європі” (2021 р.), “Взаємодія правових систем: пострадянські підходи” (2015 р.), “Міжнародне право у порівняльній перспективі” (1980 р.), “Порівняльне право та правова система: історичні та соціоправові перспективи” (1985 р., співредактор), “Міжнародне право та міжнародна система” (1987 р.), “Право після революції: нариси з соціалістичного права” (1988 р., співредактор), “Морське право та міжнародне судноплавство” (1985 р.), “Невикористання сили у міжнародному праві” (1989 р.), “Перебудова і міжнародне право” (1990 р.), “СРСР, Східна Європа і розвиток морського права”, у 2 т. (1983–1985 рр.) та ін.

Професор Батлер переклав понад 2500 нормативно-правових актів і судових рішень СРСР і радянських республік, України, інших пострадянських держав та ін. Масив українського законодавства, перекладений ним, є найбільшим у історії, що коли-небудь перекладався англійською мовою. Також він переклав англійською мовою праці з міжнародного права та порівняльного правознавства Л. Ребета, Д. Каченовського, В. Грабаря та інших українських юристів минулого й сучасності, “Правову систему України” (у п’яти томах) та “Правову доктрину України” (у п’яти томах).

Вільям Батлер є іноземним членом Національної академії наук України (1992 р.) та Національної академії правових наук України (2012 р.), членом-кореспондентом Міжнародної академії порівняльного права (1983 р.), членом Американського інституту права (2009 р.), Комітету Центральної і Внутрішньої Азії при Британській академії (2003 р.). Нагороджений медаллю “За відданість праву” Верховним Судом України у 2012 р. Є лауреатом премії НАН України імені М. Василенка (за результатами конкурсу 2019 р.).

Вітаючи ювіляра, бажаємо йому довгих років у здоров’ї, радості й натхненні!